

SLOVENSKI NAROD.

izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ograke dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znača poština. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za ozanila se plačuje do peterostopne petit-vrste po 12 h, če se ozanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolj frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljanje je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v I nadstropju, upravljanje pa v pritličju. —

Upravnemu naj se blagovljivo pošiljati naročnine, reklamacije, ozanila, t. j. administrativne stvari.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Narodni, ne klerikalni.

Iz Celovca, 12. aprila.

Neštevilnikrat se je že poudarjala potreba, združiti slovensko delavstvo v Celovcu v posebno društvo in tako smo letos srečno dospeli do tega, da smo si hoteli osnovati tako društvo.

Dne 20. svečana t. l. sešlo se nas je do 50 rojakov, ki smo se zavezali s podpisom in volili začasni odbor, ki je imel nalog, vse potrebno oskrbiti za ustanovni shod. Ta se je imel vršiti preteklo nedeljo, dne 10. aprila v gostilni gospoda Cavsnika pri „Zlatem studencu.“

A glej, kako presenečenje! Prvotni naš namen je bil, osnovati društvo z imenom „Slovensko delavsko društvo“, a sedaj so se te prilike kar čez noč polastili gotovi znani gospodje: marijanški vikar Podgorje, stolni kaplan dr. Ehrlich, mestni kaplan Dobrove in njegov oprora dr. Breje ter iz slovenskega delavskega društva hoteli napraviti takojmenovano krščansko-socijalno delavsko društvo po ljubljanskem kopiju, v katerem naj bi kaplani imeli prvo besedo, mi delavei pa naj bi nosili vso odgovornost, plačevali in plesali, kakor bi nam oni godili.

Tej nakani smo se pa odločno uprlj, se preteklo nedeljo zbrali v mnogobrojnjem številu (bilo nas je blizu 80 slovenskih delavcev navzočih) ter si hoteli osnovati tako slovensko delavsko društvo, kakršno pristoja naši slovenski časti. Ko so pa dotični gospodje spoznali, da se tu nekaj pripravlja, kar bi njim ne bilo ljubo, jeli so izdajati nekaternikom šele v tem trenutku vabilo na shod, sklican po § 2, nas zavednejše slovenske delavce pa so kar hkrat proglasili za socijalne demokrate ter nam pokazali vrata, češ, da sedaj mi tukaj nimamo ničesar več opraviti, ako slepo ne pritrdimo temu, kar nam Podgorje in dr. Breje ponujata.

Po daljšem besedovanju pa so

prišli gospodje do prepričanja, da so osamljeni, in ker se je bilo batiti, da nastanejo še kaka presenečenja, so jo ti prefriganci tako zasukali, da se je debata zaključila in ž njo obenem tudi shod sam. Do volitve torej niti priti ni smelo, ker je vsegamogočni vikar kar naprej izjavil, da se društvo sme le pod tem imenom osnovati in pod nobenim drugim.

Tukajšnje slovensko delavstvo pa stoji vobče in odločno na stališču, da nam je živo treba slovenskega izobraževalnega društva, v čigar okrilje lahko stopi vsak slovenski delavec, bodisi tega ali onega preprinjanja. Mi hočemo torej imeti društvo, osnovano na slovensko-narodni in ne na klerikalni podlagi. Tako društvo bomo podpirali in negovali, pobijali pa vsako strankarstvo, ki bi se vlačilo vanj, naj si že bode potem socialnodemokratičnega ali pa krščansko-socijalnega naziranja. Nam je prva in glavna stvar pri takem društvu gojenje narodne zavesti, katere nam povsod manjka, poleg tega pa hočemo kot zavedni delavci ostati tudi svobodni in neodvisni ter se ne damo komandirati in od gotovih kaplanov voditi okoli na vrvi, kakor vodi cigan medveda, da si služi ž njim denar za svoje življenje. Da smo imeli poštene namene, se razvidi lahko iz tega, da se nas je na prvem shodu dne 20. svečana t. l. podpisalo blizu do 50 slovenskih delavcev za tako slovensko delavsko društvo, kakršno smo imeli pravtvo v mislih, sedaj pa, ko ste nam ime društva po svoje prikrojili in popačili, obsedeli ste grdo. Zapustili smo zborovalno sobo vsi kakor en mož, in ostali ste sami: štirje duhovniki, dr. Breje, njegov komandirani pisar in še trije drugi Vaši kimovci. Govorili smo torej dovelj jasno, in ako hočete stvari dobro, nas boste tudi razumeli in kreñili na pravo pot.

Končno naj Vam še enkrat po

vemo, da ima v Celovcu bodočnost le odločno slovensko delavsko društvo, to je tako, ki ne bode ne rdeče, pa tudi ne črno, ampak ki bode korakalo pod narodno belo-modro-rdečo zastavo. Za tako društvo nas dobite par stotin, za drugo pa nobenega. Nekaj časti hrani in nosi v svojem srcu pač tudi še slovenski delavec, ki ne potrebuje nobenega jerobstva po Vašem kipitu.

Toliko poročati slovenski javnosti smo si šteli v svojo dolžnost, da bode ista naše postopanje prav sodila in ne verjela lažnjivim poročilom, ki bodo prihajala v tej zadevi od gotove strani.

Slovenski delavec.

Vojna na Daljnem Vztoru.

Mobilizacija ruske vojne mornarice.

Car Nikolaj je izdal, kakor se iz Varšave poroča, ukaz, v katerem se ministru mornarice zapoveduje, da naj poskrbi, da se čim preje izpolnijo deli v vojnih pristaniščih Baltiškega in Črnega morja se nahajajočega vojnega brodovja. Obenem se s cesarskim ukazom sklicujejo v službovanje: a) vsi rezervni častniki vojne mornarice; b) vsi glasom mobilizacijskih predpisov v službovanje določeni rezervisti vojne mornarice iz gubernij Nižnj Novgorod, Jaroslav, Sibirsk, Saratov, Samara, Petrograd, Vologodz, Kuršland, Tavrus in Jekaterinoslav; c) vsi rezervisti, ki pripadajo armadi ali vojni mornarici, ki se nahajajo v službi »prostovoljnega mornarice, pristaniških poveljnikov in raznih tehničnih podjetij. — Iz tega se da sklepati, da namerava Rusija v najkrajšem času poslati svojo baltiško eskadro na Daljni Vztor. Z baltiško eskadro bo na bojišče odpalo tudi brodovje admirala Virenija, ki je daje časa križarilo v Sredozemskem morju in se je baš te dni vrnilo domov v Kronštat, da bi se v

baltiških ladjedelnicah popravilo, da bi bilo sposobno za dolgo pot in za boj. Kakor se čuje, odplije to vojno ladjevje koncem meseca maja, ali najkasneje začetkom junija na Daljni Vztor.

Po nasvetu nekega strokovnjaka v »Rus. Vjedomosti« bi se naj poslale na bojišče samo brzovzorne ladje. Po njegovem mnenju bi bilo zelo riskirano, ako bi baltiško brodovje računalno s tem, da bi se združilo s portarturško eskadro na širokem morju; Japonci bi namreč v tem slučaju prav gotovo napadli rusko brodovje admirala Makarova in ker bi jim ne moglo uhežati — vozi namreč 1½ vozla počasnejše nego japonsko —, bi japonska eskadra rusko portarturško ladjevje ali uničila, ali pa mu vsaj zastopila pot, da bi se na moglo več vrnili v Port Artur. Pomožna eskadra mora torej pripluti naravnost v Port Artur in se tamkaj združiti z brodovjem admirala Makarova. To pa je le mogoče, kjer se na Daljni Vztor poslane ladje odlikujejo s posebno hitrostjo, da bi jih Japonci, ako bi tudi naleteli na nje, ne mogli dohiteti. Japonske ladje so imele ob začetku vojne 18½ vozlov hitrosti; ruske ladje pa, ki se nameravajo poslati na bojišče, vozijo samo 18 vozlov. Navzite temu pa bodo imele ob svojem prihodu v Rumeno morje večjo hitrost, kakor japonske ladje. Vsaka ladja namreč izgubi, ako je aktivna, v 2 do 3 mesecih 1 vozel na hitrosti. Začetkom jeseni, ko bo baltiško brodovje došlo na bojišče, bodo japonske ladje po 7 do 8 mesečni aktivnosti imele hitrosti samo kakih 15½ do 16 vozlov, dočim bo hitrost ruskih ladij, ki bodo aktivne šele 2 meseca, vedno že znašale 17, ali 17 in pol vozlov. Torej je prav gotovo, da admiral Togo baltiški eskadri ne bo mogel zabraniti, da bi ne dospela pred Port Artur.

Ojačanje ruske eskadre v Port Arturju in Japonci.

»Standartu« se iz Tokija poroča, da japonsko časopisje ne smatra resnim namen Rusije, poslati na bojišče svojo baltiško eskadro. Japonski list »Jiji« piše: Brez kršenja neutralnosti s strani kake tretje države ni mogoče ruskim ladjam despeti v vzhodno Azijo. Sicer pa Rusi nimajo takih samomornih načrtov. Rusija hoče samo ostalo Evropo preslepiti, da bi ji verjela, da še ni zlomljena njena moč na morju in da bi ji vsled tega raje dala za vojno potrebne milijone na posodo. — Iz tega je razvidno, da obvlada Japonce že silen strah, samo ako čujejo, da se Rusija pripravlja odposlati na bojišče baltiško eskadro. To je gotov znak, da dobro vedo, da je konec japonske moči na morju, čim priplije novo rusko brodovje na bojišče. Za sedaj se še Japonci tolazijo s tem, da je nemogoče, da bi mogle ruske ladje napraviti tako daljno pot, ne da bi se kje med potoma ustavile in se znova preskrbeli s premogom. Toda ta tolažba je prazna! Dognana stvar je namreč, da bo baltiško brodovje, predno po nastopila jesen, na bojišče. Verjamemo, da je to Japoncem skrajno neljubo, ker pomenja to začetek konca japonske vojne sile na morju!

Iz Njučvanga.

Vesti o živahnem gibanju Japoncev v Koreji in o prihodu japonskih transportnih ladij v izliv reke Jalu so priznali, da se je v Njučvangu splošno pričakovalo, da Japonci vsak čas lahko napadejo trdnjavo. Posadka torej budno pazi na vsak neznanost, ki bi mogle ruske ladje napraviti tako daljno pot, ne da bi se kje med potoma ustavile in se znova preskrbeli s premogom. Posadka v trdnjavi je ta znamenja

LISTEK.

Konrad Črnologar †.

Ni še preteklo leto dni, odkar nam je ugrabila smrt na krut način Simona Rutarja, in že si je izbrala drugo žtev iz vrst delavcev na znanstvenem polju slovenskem. Kakor je odpovala Rutarja tako je nenaščoma združila z njim prijatelja mu K. Črnologarja...

Črnologar je bil eden izmed onih redkih mož iz vrst našega ljudskega učiteljstva, ki je našel poleg svojega utrudljivega učiteljskega posla čas, da se je posvečal vedi. Kdor pozna napore našega ljudskega učiteljstva, oni ve ceniti tako neutrudljivo požrtvovalnost, da, jekleno vztrajnost.

Idealna vztrajnost in neumorljiva delavnost bile so sploh lastnosti počajnega učitelja in konservatorja Črnologarja.

Zagledal je luč sveta dne 21. novembra 1860 leta v Auerspergovem gradu v Višnji gori. Oče mu je bil knežji gozdar. Prve nauke si je črpal iz domače dvorazrednice. Vedno eden izmed najboljših učencev posvečal je svoje prostre ure risanju in rezbarstvu. Hotel je postati kipar. Toda borne rodbinske razmere mu niso

dale, da bi izobrazil svoj umetniški talent: brat mu, poznejši kaplan, se je šolal v Ljubljani... Tedaj pa mu je otvoril duri v življenje Dolenc, pok. župnik na Igu: spravil ga je v Ljubljano h knjigovezu Ničmanu — in malo Konrad se je učil mesto ki parstva — knjigovešta poldrugoto. Pohajal je vajensko šolo. Tam pa so spoznali njegovi učitelji njegove izredne talente in mu privarjali, da naj zamenja knjigoveški predpasnik z diaško suknijo. In pogumno mladenič je šel med diake, dasi ni videl roke, ki bi mu hotela krepko poseči pod rame. S celim fozantom odpravljal se je upapoln med diake. Od doma niti hora; sestra, sama uboga služkinja, pritrugavala si je za stanovanje, in kakšno mora biti stanovanje za 2 gld. na mesec! Hranil pa se je danes tukaj, jutri tam... Pa vsa beda mu ni vzeła poguma. Napravil je 5. razred na Grabnu v Ljubljani in pripravljal na Št. Vidu pri Zatičini, nato pa se je preselil v Šmarje pri Ljubljani, kjer je služboval 13 let. — Kot veden učitelj in ljubezen v državni službi pridobil si je povsod spoštovanje in ljubezen vseh in ob njegovih prezgodnjih rakvi se ni krčilo srce le njegovi soprog in njegovim trem nedoraslim hčeram, marveč solzilo se je in njegovi šolski mladini in njegovim neštetim prijateljem in čestilcem — Očetje in matere pa so zdihovali: »Takega učitelja še ni bilo v Šmarju in ga ne bo kmalu pač najlepše spričevalo pok. Črnologarju kot učitelju in človeku, aki pomislijo stališče, ki ga zavzema šolstvo v naših kmetih!«

Že zgoraj smo omenili njegovega risarskega talenta. Ni se hotelo, izobraziti ga, kakor mu je bila želja. Toda Črnologar naobraževal se je sam v umevanju in pravilih lepot. Autodidaktni estetik razpolagal je z dokaj sigurno risarsko roko in e. kr. centralna komisija za umetnost in

ohranitev zgodovinskih spomenikov imenovala je učitelja Črnologarja za svojega korespondenta in naposled za konservatorja II. sekcijske, t. j. za ohranjevalca cerkvene in srednjeveške umetnosti. Kot tak preiskal je po umetninah lep kos pokrajine hestate Dolenske, graščine in cerkve, posebno v Stični in Višni gori in napisal lepo vrsto kulturno-zgodovinskih poročil za centralno komisijo. Poleg tega pa je z bogatimi kulturnozgodovinskimi doneski zala gal »Muzejsko društvo za Kranjsko«. Pisal je slovenski in nemški, za »Izvestje muzejskega društva« in za »Mitteilungen des Mus. V. f. Kr.« Registrati njegove spise ni namen teh vrstic, ki naj ne bodo drugo, nego skromen spomenik možu, ki ga nam je prerano ugrabil usoda kot žrtev njegovega znanstvenega delovanja. Z znanim izkopavalcem starin, J. Pečnikom, izdeloval velik archeološki zemljevid o starinskih najdiščih, — napotil se je bil Črnologar dne 4. t. m. popolnem čil in zdrav k Trem faram v metliškem okraju, da pregleda autoptično tamošnje najdišča. — A v bajnih Gorjancih napali so ga zavratno, vračajočega se, zli duhovi in mu izsrkali življenjski sok.

6. t. m. vrnil se je ves prehajen, v 48 urah pa se je združil s svojima priateljema Rutarjem in Vrhovcem... Akutna angina mu je končala življenje nenadoma. Odšel je, zapustivši vdovo s tremi nedoraslimi hčerami. Tako je bilo življenje slovenskega učitelja-konservatorja, orisano v velikih potezah. Z njim je izgubila veda pripoznanega raziskovalca kulturne zgodovine Kranjske, je izgubilo slovensko učiteljstvo veleodličnega svojega zastopnika na polju znanosti in je izgubil mnogoteri svojega spoštovanega zvestega prijatelja. Koliko jih žaluje po njem, dokazal je najbolje veličasten mrtvaški izvod, ki se je vili v nedeljo 10. t. m. popoldan ob treh proti šmarskemu grobišču. Vse Šmarije, veliko število učiteljev kolegov od blizu in daleč, zastopstvo deželne šolske oblasti — spremljalo je prerano umrelga k zadnjemu počitku. Bodil mu lahka gruda domača! Nevenljiv spomenik postavil si je sam v svojih mnogobrojnih znanstvenih spisih, slovenski narod ga ne bo pozabil.

Storili smo svojo časnikarsko dolžnost in postavili ta mal spomenik možu, ki je vreden, da ga beležimo v zgodovini slovenski.

napačno razumela in jela na ladje streljati. Izstrelila je 24 strelov. V mestu je takoj zavladalo velikansko razburjenje, ker je vsakdo misil, da so Japonci že napadli trdnjavjo. Tudi vojaki sami so bili precej vznemirjeni in neka straža je celo v svoji razburjenosti ustrelila dva kitajska mornarja, ki sta hotela iti preko reke.

V celi južni Mandžurski je razsajal zadnje dni silen vihar z nevih-tami. Vsa pokrajina je preplavljena; celo železniška proga je pod vodo. Brzojavne zveze so na več krajih pretrgane, da so zadnje dni izostale vse vesti iz Port Arrurja.

Ruski mirovni pogoji.

Moskovska Vjedomost se navaja pogoje, pod katerimi bo Rusija po zmagovalni vojni sklenila z Japonsko mir.

Rusija bo v svojih mirovnih pogojih zahtevala: 1. Koreja se spoji z Rusijo; 2. Rusija zasede japonski otok Kiuišiu in se tamkaj utrdi; 3. otok Formozza odstopi Japonska Kitajski; Rusi si izbero na otoku samo pravno utrieno pristanišče, kjer bodo lahko usidrane ruske ladje in kjer se bodo preskrbljevale s premogom; 4. Japonska plača Rusiji primerno visoko vojno odškodnino, katera bo ji za vselej vzela veselje — Ruse izzivati. Japonsko vojno mornarico bo Rusija zaplenila in si jo vračunala v vojno odškodnino.

Japonci proti admiralu Togu.

Angležki listi poročajo iz Tokija, da je med Japonci zavladala velika vznemirjenost in nevolja radi vojne, zlasti je vsa javnost razdražena proti admiralu Togu, katerega se dolži, da je zakrivil vojno. Sprva, ko se je vojna začela, so vsakogar navdajale najlepše nade, zlasti ker so dan na dan dohajale nove vesti o sijajnih japonskih zmagah na morju. Sedaj pa že daje časa ni došla niti najmanjša vest o novih uspehih na bojišču, javnost je vsled tega silno razburjena, ker se boji najhujšega. Nevolja proti admiralu Togu narašča med narodom od dne do dne bolj. Dolži se ga, da je z brezvsešnimi napadi na Port Artur uničil mnogo japonskih ladij in da je krit, da se nalagajo vedno večji davki in da se država nahaja v tako obupnem finančnem položaju.

Predstoječe državnozborsko zasedanje.

Dunaj, 12 aprila. Ker se meseca maja že začne delegacijsko zasedanje v Budimpešti, je predstoječe državnozborsko zasedanje odmerjeno le na omejeno dobo. Državnozborsko zasedanje bo potem takem v znamenju delegacijskih volitev. Poljskemu klubu se je posrečilo dobiti od mladočeškega kluba za-

gotovilo, da Čehi ne bodo delali ovir volitvam v delegacije.

Praga, 12. aprila. Izvršilni odbor mladočeške stranke je imel danes posvetovanje, pri katerem je načelnik dr. Pacák poročal o zadnjem zasedanju državnega zbora. Po daljši debati se je sprejel sledeni sklep: Izvršilni odbor vzame poročilo načelnika o klubovem postopanju v pretečenem zasedanju kakor tudi načrte za bodoče postopanje s pohtavo na znanje, polagajoč posebno važnost na to, da se za vse korake dobri sporazumljene vseh tistih strank, ki so bile udeležene pred Veliko nočjo na tehničnem postopanju češkega kluba.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 12. aprila. Danes je bila prva seja po velikonočnih počitnicah. Odigralo se je več malih prizorov, ki so bili videti kot nekak preljudij za obnovitev obstrukcije. — Ministrski predsednik je predlagal, naj se v jutrjnji seji obravnava več malih predlog ter je napovedal, da bo odgovarjal na razne interpelacije. — Posl. Polonyi je želel, naj se reši normalni proračun za leto 1904, najprej pa se naj urede posestne razmere na Sedmograškem ter se naj izvede volilna reforma. Ministrski predsednik je priznal, da so vse nasvetovane zadeve nujno potrebne, toda novi volilni zakon se mora temeljito proučiti ter bo jedva gotov do prihodnjih volitev leta 1906. Proračun mora poprej obravnnavati finančni odsek ter pride šele v par tednih pred zbornico. Predlog ministrskega predsednika se je sprejel.

Iz Srbije.

Belgrad, 12. aprila. Dočim se na eni strani zatrjuje, da je izjavil kralj Peter, da ne sme nobeden častnik kritikovati dogodka z dne 11. junija l. l., temuč mora vsak odložiti častniško suknjo, kdor hoče o tem razpravljati, prihaja z druge strani vest, da je vrla na sledu razsežni vojaški zaroti. Zapleteni so v zaroto mnogi častniki v Belgradu, Valjevu in Šabu. Zarota pa ni naperjena zoper dinastijo ali kralja, temuč zoper takozvano sablaško kamarilo, ki baje zahteva, da se pošte 15 štabnih častnikov in 60 subalternih častnikov v pokoj. Zarota tudi javno graja umor Obrenovićev ter zahteva, da se vsi morilci odstranijo iz armade. — Značilno za preobrat v Srbiji je vsekakor to, da je ministrski predsednik Gruić na velikonočno nedeljo dal na grobu umorjene kraljeve dvojice prižgati sveče ter je tam molil.

Položaj v Macedoniji.

Carigrad, 12. aprila. Vojaška ataša je pošta podala včeraj sestimi častniki raznih velesil v So-

lun. Med 16. in 23. t. m. dospe tja tudi ostalih 25 inozemskih častnikov, ki so določeni za makedonsko orožništvo. Izmed avstrijskih častnikov je izbran nadalje major Ferdinand Richter 54. polka v Olomoucu, ki postane 1. maja podpolkovnik, a v makedonsko orožništvo se uvrsti že kot polkovnik z letno plačo 13.000 frankov, vrhutega dobi 3000 frankov za obliko in 3000 frankov za potovalne stroške. Ako bi umrl v Makedoniji dobi njegova vdova 100.000 frankov.

Skoplje, 11. aprila. Zadnje dni so orožniki odvedli od tukaj 6 uglednih Bolgarov po dva in dva skupaj uklenjena v ječe v Janino. Obsojeni so bili zaradi sodelovanja pri vstaji. Med njimi sta tudi skopeljska učitelja Dimitrij Gavčev in Ilie Rustanov, ki sta obsojena vsak v 101-letno ječe, kakor se glasi turška obsooba mesto dosmrtnje ječe.

Nov škandal v Italiji.

Rim, 12. aprila. Posl. Mirabelli je interpeliral zaradi porabe vojne odškodnine, ki jo je moral plačati Kitajka Italiji. Sploh je imenoval to, da so si velesile dale od Kitajske plačati vojno odškodnino, do katere niso imelo nikake pravice, pravcat rop. In Italija se je udeleži a tega nemoralnega dejanja. Od 75 milijonov lir, ki jih je plačala Kitajska, se je dalo misijonarjem in duhovnikom 23 milijonov, dasi niso zahtevali več kot 3 milijone, dočim so vse rodbine padlih ali ranjenih vojakov dobile skupno le 650.000 frankov. Nobena teh rodbin ni dobila več kot 1000 frankov, dočim je vsaka misijonarska rodbina dobila 30.000 frankov. Minister Salvago Raggi si je dal nakazati 740.000 frankov, vsak njegovih tajnikov po 30.000 do 60.000 frankov. In tako se je potem Kitajska prisilila, da je plačala še 2 milijona več odškodnino. — Ministrstvo baje hoče uvesti strogo preiskavo.

Atentat na španskega ministra predsednika.

Pariz, 12. aprila. Iz Barcelone je došla vest, da je bil ministrski predsednik Maura pred poslopjem generalnega sveta z bodalom napaden in ranjen. Podrobnosti še niso znane, a najbrže rana ni nevarna.

Dopisi.

Iz Črnomelja. Pod utisom, kateri je napravila sijajno uspela zadnja veselica v korist družbi sv. Cirila in Metoda, si ne morem kaj, o taist spreveroriti nekoliko več. Prva točka je bila daljša igra. Marsikom na Kranjskem je znano, da so se igre n.j.pr. »Revček Andrejček«, »Krivoprisežnik«, »Rokovnjači« itd. že uprizarjale v Črnomelju. Vsem tem, izvrstno uspelim predstavam se je pridružila zopet ena in sicer predstava šaloigre: »Pri belem

konjičku.« — Veselje je bilo gledati to neprisiljeno kretanje in slušati sigurno govorjenje vseh igralcev. Igrali so kar kar da jim je to že starava. Imamo pa tudi igralke in igralce, kot ne kmalu kje; da bi jih le videli, čudili bi se, da dilektanti tako izvrstno nastopajo. Vzemimo glavno osebo v igri, gostilničarko, Meto Klinar. — Ni mogoče, da bi se kje boljšo prestavljalco dobilo od naše. Naj dela kar hoče, vse ji dobro pristoja. Zašli bi predaleč, ko bi hoteli oceniti vsakega posameznika, vendar je omeniti še nekaj oseb. Kaj naj rečem o Bucku? Kdor ga je videl v tej ulogi, mora priznati nepristransko, da je kar ustvarjen za oder in ravno ta večer pokazal se je kot igralca, kateri igra v veseljem in pravim razumom. — Nič manj, kot Bucek, iznenadil nas je I. natakar Žan. — Videli smo ga že velikokrat tudi v drugih ulogah, zatoraj smo bili uverjeni, da jo tudi ta večer dobro pogodi, kakor vsakikrat in nismo se motili. Uloga dr. Kovača je bila proti drugim ulogam, prav težka. — Da ni bila v rokah vseskozi spretneg igralca, vplivala bi bila nekako dolgočasno, tako smo se pa kar čudili, da kakega pomena je taista uspela v rokah dotičnega gospoda. Kar smeh me posili, spomnivši se upokojenega profesorja Koprivari. Njegov nastop, njegovo govorjenje, je bilo kaj značilno. Ome niti mi je še posebej, izvrstno uspelega berača. Vsakdo se mu je moral, hočeš nočeš, smejati prav od srca. Toda kot pravega berača pokazal se je še po igri. Z pomočjo svojega inštrumenta, naberači je med občinstvom še posebej nekaj kronic za družbo sv. Cirila in Metoda. II. natakar, Peter, bil je tudi na svojem mestu. Gospod Jerina, ta pa zna, kjer se gre za ljubezen. Kako dobro je molčeč izvoljenko pripravil k govorjenju in s tem natanko rešil svojo ulogo. Še malo »piccolo« je ugajal prav dobro občinstvu s svojim sijurnim, neustrašnim nastopom. — Izmed ženskih ulog, razen gostilničarske, imeli sta samo Buckova hčerka Tilka, nje teta Amalija, kakor tudi Minka, hči upokojenega profesorja, večje uloge. — Prvi dve ste nam že znani iz prejšnjih časov, kot kako spretni igralki in kot taki, pokazali ste se tudi ta večer. — Drugoimenovana predstavljalca je nastopila prvkrat, želeti bi bilo, da ne zadnjikrat. Vse druge, naj si bodo ženske, ali moške uloge, so bile tolikratne, da se ne more omeniti vsakega posebej, ker bi drugače že tako dolgi dopis, postal predlolg. Samo toliko naj jih bo v prijetno zavest, da so to malo, kar so imeli, izvršili v splošno zadovoljnost in občinstvo ni štelo z burnim odobravjanjem, vsem igralcem. V imenu vseh udeležnikov izraziti mi je tem potom najiskrenje zahvalo vsem strudnikom, za njih veliki trud, kateri je omogočil, da je igra izteklata tako gladko in natančno. Posebna hvala tudi gospicu J. in gospodu kapelniku tukajšnje mestne godbe, da sta med posamezanimi dejanji, občinstvo zabavala s prijetno godbo. Druga in s tem zadnja točka, bila je lotterija, za katero so tukajšnje dame in črnomeljski gospodje, darovali prostovoljne dobitke, za kar jih gre toplo priznanje. — Kar je poglavito: tudi gmotni uspeh je bil zelo povoljen. Po odbitku res velikih stroškov, odpolsala se je glavnemu vodstvu, družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, lepa sveta 128 K 87 v., kar kaže, da se naše občinstvo živo zanima za prekoristno šolsko družbo. — Z malimi izjemami je bila zastopana vsa tukajšnja

Urban III. Zdaj se je nasprotje med papeštvom in cesarjem spremeno v očitno sovraštvo. Cesar je poslal svojega sina v papežovo državo. Rim lani, ki tudi Urbana III. niso hoteli pripoznati, so se koj pridružili cesarski armadi in pomagali pustošiti papežu udane kraje. V tem je prišla vest, da je Saladin zavzel Jeruzalem.

Ta vest je cesarja zdaleč kakov strela in ga tako potra, da je že 20. oktobra 1187. umrl. Ta vest je pa tudi pretresla vso Evropo tako, da so bili hipoma pozabljeni vsi prepriki in da so cerkveni poglavari in posvetni vladarji obrnili svoje poglede na Jeruzalem. Volitev novega papeža se je izvršila v naglici. Izvoljen je bil Alberto di Mora, ki se je kot papež imenoval Gregor VIII. Bil je telesno in duševno slaboten starček, ki ni imel druge želje, kakor skleniti mir s cesarjem in provzročiti novo križarsko vojno. A umrl je že 17. decembra 1187. Zdaj je bil izvoljen Rimljani Pavel Scollaris kot Klemen III. za papeža in njemu se je posrečilo, skleniti z rimsko republiko mir, in sicer skoro na isti podlagi, kakor za časa papežev Evgenija III. in Aleksandra III. Rimljani so bili zmagali.

(Dalej prib.)

Tuskulum. Rimljani so to utrjeno mesto sovražili iz vse duše, kakor svoj čas Florentinci sosedni Fiesole. Tuskulanci so stali na papeževi strani in zato so jih Rimljani leta 1183. zopet napadli. Papež Lucij III. je poklical nadškofo Kristijana iz Moguncije na pomoč. Kristijan je prišel in Rimljani, spomnivši se, kako jih je ta junak nekoč porazil, so se strahoma umaknili. Kristijan jim je s svojo armado sledil v Rim, a popadla ga je malarija, kateri je tudi podlegel. Nekoč je bil ta nadškofov eden najhujših sovražnikov papeževa, potem pa njegov hrabri branitelj. Kristijan je imel vse talente za cesarja in je bil velik vojskoved, ali skrajno slab duhovnik. Do svoje smrti je bil ta nadškofov lahkoživec prve vrste. V ljutih bojih, ki jih je ljubil nad vse, je s svojo blagoslovjeno roko pobil par sto sovražnikov, po bojnem naporu pa je cele noči popival s svojimi vitezi ali pa se kratkočasil v svojem haremu, ki ga je jemal celo v vojno seboj.

Smrt tega nadškoфа je bila za papeža prava nesreča. Papež je prosil pomoč pri različnih vladarjih, a trudil se je zmanj. Rimljani so zdaj z novim pogumom začeli boj proti njemu. Mesece aprila 1184. so nasko-

čili in opustošili celo vrsto papežu udanih mest. Posebno grdo so delali z duhovniki, kateri so neznansko sovražili. V Campagni so ujeli družbo duhovnikov. Izvzemši enega so vsem iztaknili oči, jih posadili na osle, jim nataknili iz pergamenta napravljene mitre, na katerih so bila zapisana imena raznih kardinalov in jih poslali k papežu. Lucij III. je vedel, da bi ga Rimljani kar na kratko spravili s sveta, če bi ga v roke dobili, zato je bežal pred njimi v Verono, kjer se je tedaj mudil cesar. Toda papež ni hotel nobeni cesarjevi zahtevi ugoditi, nego je na koncilu v Veroni Rim slovensko prekles. Tu je bil tudi položen temelj monstroznemu inkvizicije. Lucijovo prekletje Rimu je bilo dosti ostrejše, kakor vse edikti Aleksandra III. Preklinjati je znal ta papež, da se je kar kadilo. Rimljane je proglašil kot krivoverce, kateri sme vsak ubiti ali zasužniti in ktori to izvrši, storiti zaslужeno delo pred Bogom.

Toda Luciju ni bilo sojeno, učakati uspeh tega svojega prekletja, kajti umrl je 25. novembra 1185 v Veroni.

Njegov naslednik je postal milanski nadškofov, melantholični Umberto Crivelli, ki se je kot papež imenoval

inteligenco, še tuje smo opazili med navzočimi iz naše bližje okolice in celo iz daljnega Montronoga posetili so veselico, kar naj bo igralcem in predilejtem v pravi ponos. — Črnomaljci ravno vendar tako ne peša, kakor marsikje drugod. — Kakor razvidno, imamo pa tudi ljudi za to, ki z veseljem svoj prosti čas žrtvujejo za dobro narodno stvar. Veskozi sijajni uspeh zaduje veselice naj vse spodbodri, da bi kar mogoče kmalu zopet kaj uprizorili. — Na svidenje. (+)

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. aprila.

— Škofova obstrukcija še vedno žre. Posetniki iz Zapuž v ribniškem okraju že, da bi se vodovod iz Dolnjih Lazov podaljšal do njihove vasi. To podaljšanje bi bilo kakih 12000 K. Deželni odbor je moral dotedno prošnjo odkloniti, ker bi Zapužanom mogel pomagati edino deželni zbor. Ta pa zaradi katoliške obstrukcije ne posluje in zategadelj naj posetniki iz Zapuž vodovod dajo slovo. Vzlič temu bodo ribniški kaplani še vedno kričali: »Živio obstrukcija!« Kmetje, kdaj bodo vendar enkrat poleno v roke vzeli ter blagoslovjene škrice pognali v deveto deželo! Ti tiči pijejo vino, in zatorej jih je proklicano malo na tem ležeče, dobi li kmet vodovod ali ne. In Jaklič, ki ga tudi vsak dan era v svoji dobrepoljski vili, se vam v pest smeja, Zapužani! Prav se vam godi, čemu pa volite tako šalobardo deželnim poslancem!

— Kako ginaljivo! Gospod kanonik dr. Karlin je šel, da se odpodije od prebtega dela, v Rim na oddih in je bil tudi v adjencu pri papežu. Iz njegovega zasebnega pisma je »Slovenec« priobabil nekaj tako zanimivih podatkov o tej avdijenci, da jih ne moremo prezreti. G. dr. Karlin piše:

»Ko smo vstopili in poklepnili, sv. Oče vstanejo in reko, naj se približamo Poljubimo jim po vrsti prstan na roki in prevz. g. knezoško celovški nas predstavi, najprej opata oliventance, potem mene in svojega tečnika g. Kovača in tri germanike. Takoj so se posmehnili in vprašali germanike, če ni danes šole. Nato povsibjo, naj se vsedemo. Čudno se nam je zdele to, a naposled smo ubogali in posledi stole okrog pisalnika. Oprava je preprosta. Sv. Oče imajo na veliki pisalni mizi precej veliko sveto razpelo, neko podobo, katere pa nisem mogel odsprejati videti, budilnik, kakršne tudi v Ljubljani prodajo, in električno svetilnico ter mnogo krasno vezanih knjig, gotovo dar posamnih obiskovalcev. G. opat je prinesel seboj veliko fotografijo sv. Očeta in jih zaprosil, naj

do hiše ter prežal na glasovnice. Vse je obredel in v vsako luknjo je vtaknil svoj nos ter nadlegoval po stene ljudi, čeprav ni bil nikjer z veseljem sprejet. Na dan volitve se je, dasiravno ni volilec, trdrovratno kakor klop pasje kože držal voliča in vsakega volilca, ki je moral iti mimo njega, kar povohal, če nima morebiti kaj liberalnega duha. Pa to še ni bilo dovolj. Lavorike pretepača Hybáška mu niso dale spati. Po volitvi je v neki klerikalni gostilni razgrajal in razbijal ob mizo, kakor kak pijan šnopsar da so kar kozarci leteli po tleh. Najprimernejši odgovor od navzočega liberalca bi bil z mokro cunjo okrog ušes.

O krvavih izgredih v Samoboru poroča tudi »Slovenec« — a seveda po svoje. Glasilo ljubljanskega škofa nima ne ene grajalne besede za toljavsko poboje, za požig in za rope, da še nekako vesel jih je. Seveda zavrača vso krivdo na hrvatske realiste, ker so ti neke vrste naprednjaki, in na predsednika shoda narodnega poslance Kiepacha, ker je grashak. »Slovenec« pravi, da so glavni krivci realisti, ki se vsiljujejo narodu, dasi jih narod ne mara, in ker so baje hoteli preprediti govore dveh duhovnikov, ki sta jih zmerjala z brezbožniki in napadala »Novi List«. Zato se zdi »Slovenec«, da je bilo prav, da je ljudstvo toljavski pobil nekaj poštensih ljudi, požigalo in ropalo. Vse se predstavlja tako, kakor da je dobro in verno ljudstvo prav storilo, ko je na tak način naskočilo naprednjake in grashake, vse je pisano tako, da se med vrstami bare: posnemajte ta z gled; naj, naše dobro in verno ljudstvo ravno tako nastopi, kakor po dveh župnikih naščuvani hrvatski kmetje v Samoboru. Tako pišejo slovenski duhovniki v škofovem listu.

Monsignor A. Staré, ki je volil 40.000 kron za slepce in si s tem postavil najlepši spomenik, tudi ni pozabil na ljubljanski škofa. Tudi njemu je nekaj zapustil in sicer mu je s finim razumevanjem za škofova nagnjenja volil svoje — delnice stavne družbe »Union«. Te delnice so vredne 16.000 kron.

Dr. Karol Gestrin †. Danes zjutraj je po daljsem bolehanju umrl vpokojeni deželosodni svetnik gospod dr. Karol Gestrin v starosti 67 let. Pokojnik, ki je zaradi svojega ljubeznivega značaja in svoje dobrosrnosti vžival vsestransko spoštovanje in simpatije, je služboval v raznih krajih na Dolenjskem, nazadnje kot svetnik v Novem mestu. Povsed so ga visoko čislali kot veste nega in vzornega sodnika. Ko je šel v pokoj, se je preselil v Ljubljano. Dr. Karol Gestrin je bil vnet narodnjak; bil je član vseh narodnih društev in ustanovnik »Radogaja« in je posebno slovenske dijake rad podprt. V političnem oziru je vedno zvesto in neomahljivo stal v narodno-napredni stranki. Bodil značajnemu rodoljubu prijazen spomin!

Zensko telovadno društvo v Ljubljani prosi vse tiste, kateri so sicer vstopnice že kupili, a se ne misijo udeležiti javne telovadbe, naj iste blagohotno vrnejo v trafiki gosp. Šešarka, da se v prid skladu vsesokolskega shoda še enkrat prodajo.

Mizarska zadruga. Sinoč je bilo v Hafnerjevi pivarni na Sv. Petru cesti posvetovanje glede ustanovitve strokovne zadruge mizarjev, strugarjev in podobarjev. Sklical je to posvetovanje g. obrtni nadzornik iz Gradca, dr. Blodig. Sklicatelje navzočnim tolmačil zakonova določila glede zadrug in omenjal koristi, ki bi jih obti imela od zadruge. Zlasti bi se potem ne dogajalo več, da bi pomankljivo izučeni ljudje dobivali obrtne liste, ker bi zadruga nadzirala, da se učenci res uče, izdaja, oziroma potrjevala učna pisma, izpričevala in delavsko knjižice, natančno uredila in nadzirala razmerje med mojstri in pomočniki ter učenci. Osobito bi moral odslej vsak vajenec dokazati s posebno izkušnjo svojo strokovno sposobnost. Ustanoviti bi se imela ta zadruga za ljubljansko mesto, Spodnjo Šiško in Glince, s sedežem v Ljubljani. Čim se zadruga ustanovi, bi se tudi prirejale vsako leto razstave vajenskih del in po potrebi prirejali za

mojstrostrokovni kurzi in kurzi za knjigovodstvo, kar bi zadrugi najbrž nepravljalo nikakih stroškov, ker bi se za to lahko dobila subvencija. Nato je g. sklicatelj že obrazložil načrt pravil in so po nekaterih pripombah navzočniki sklenili predložiti ta načrt občni skupščini zadruge, da ga pregleda in odobri. G. dr. Blodig je nato še omenil, da se je na Kranjskem doslej za obrt še premalo storilo in da je število sedanjih zadrug, namreč 42, v primeri z drugimi krownimini še prav majhno, da pa je upanje, da se tudi tu skoraj obrne na bolje. G. Petrin je predlagal, da naj gosp. obrtni instruktor glede načinodni slab obisk na prihodnje zborovanje vabi zadnevno mojstrov pismeno naravnost sam in ko se je g. Burger še zahvalil g. sklicatelju v imenu navzočnih za predavanje, se je posvetovanje zaključilo.

Filijalka dobropoljskega konsuma umira. Veliki teden so vozili ostanke konsumu iz Struga v Dobropolje. Primanjkljaj plesk — — — ? — —

Jesenjske misijonarice. Kakor znano, sta se kmetici Franciška Ciglar in Franciška Hafner obnabali pri pogrebu nekega protestanskega otroka surove fanatično, kakor je ženice pač naučil fajmošter Sinkovec. Obsojeni sta bili pri deželnem sodišču v Ljubljani zaradi zasmehovanja v državi priznane cerkve na 7 dni, oziroma 5 dni zapora. Pritožili sta se do kasajskoga sodišča ter se v pritožbi izgovarjali — pravzaprav le njun katoliški odvetnik — da nista imeli namena, psovati protestantizem, temuč le — gibanje »proč od Rima«. Pomagal pa ni izgovor prav nič, zakaj pritožba se je zavrnila in trejalki si bodeote utrjevali svoje versko gorečnost pri ričetu in vodi.

Učiteljsko društvo za postojanski ťolski okraj ima svoj redni občni zbor dne 5. maja t. l. v Postojni. Začetek ob pol 11. uri dopoldne. Spored: Volitev treh članov v odbor; poročilo pripravljalnega odbora o dotedanjih pripravah za sprejem skupščinarjev o priliki glavne skupščine »Zavezec v Postojni«; volitev delegatov in samostalni nasveti.

V Opatijo pride dne 18. t. m. vsakoletni zvesti gost tega kraja rumunski kralj Karol. Za dan 25. t. m. je napovedan nemški cesar Viljem, ki se mudi sedaj v Sredozemskem morju. Ceser Viljem ostane tri dni v Opatiji in ga pride obiskat cesar Franc Jožef.

Ogenj. V Pristavi pri Podgradu nastal je včeraj ob 3 uri popoldne ogenj. Razširil se je tudi na Gorenjo Pristavo. Škoda velika.

Izpred okrožnega sodišča v Novem mestu. Tožen je Franc Orešnik iz Škocljana, 26 let star, radi hudodelstva goljufije. Ta si je v imenu svojega brata pustil narediti pooblastilo tako, da je sam sebi dal pooblastilo v imenu brata Jožeta. S tem pooblastilom posekal je mnogo lesa in šel v Ameriko. Tam si je mnogo prislužil. Domov prišedel je vse dolge, oziroma škodo poravnal. Njegov brat je sicer umrl v Ameriki, a goljufija je prišla prej na dan. Oglasil se je pri sodniji sam. Pričevanje, da sedaj nimajo nikake škode. Sodni dvor obsođil ga je na 1½ meseca ječe. — Janez Plut, 67 let star, iz Bereče vasi pri Suhorju je 1. februarja v Metliki pri sodniji proti Tereziji Šuklje po krivem prišal. Trdil je takrat namreč, da je o Mali maši izročil Tereziji Šuklje za Antona Šuklje posojilo 54 K. Terezija Šuklje pa trdi, da je bilo to vse izmišljeno. Njen mož je pač včekrat posojeval Plutu. Pri zadnjem računu, ko je na račun oddal še vino, ostalo je še vedno dolga 16 K. Njej pa ni nikdar izročil 30 K. Janez Plut je bil obsojen na tri meseca težke ječe. — Rudelj Janez, vulgo Bunkarjev in Ignacijev, oba iz Mirne sta se 28. februarja t. l. zoperstavila orožniku Maksu Jelencu. Radi tega tožena sta hudodelstva javne nasilnosti. — Razgrajala sta na poti. Orožnik ju je, dasi ni bil v službi, svaril, da naj odnehata od pretepa. Rudelj mu je pa rekel: »Kaj žandarm tu dela?« Imael je lato v rokah in s to je tekel za njim. Ko mu je orožnik to hotel vzeti, udaril ga je po roki tako močno, da z njo 23 dni gibati ni mogel. Rudelj ni bil pisan. Prisila France Pleškoči pove, da sta tožena prisila v Mokronog fant »na korajžo klicate«. Pot, čez katerega je Rudelj skočil, je bil 2 m visok. Alojzij Šetina pove, da sta Rudelj in Jevševar hotela s silo vlotiti v Žganjarjevo hišo. Janez Šetina je bil tudi v prsa ranjen. Videl je, da sta tožena skečila k orožniku in se ga dejansko lotila. Isto potrdi Anton Veber, c. k. kancelist v Mokronogu. Videl je držati orožnika od napadalcev. Šum je bil velik, istotno pridružanje. (Op: Navada klerikalnih fantov!) Marija Bulc, gostilničarica in mesarjeva soproga, izpove, da je bilo več fantov, da so res izplili šest »štěfanov«, a da po njenem ra-

čunu na tožena ni prišlo več kot en štefanec. Hvalila pa sta se Rudelj in Jevševar, da se ne bojita orožnikov vseh treh postaj. Ker imata obadvaj slaba sprječala županstva, obsojen je bil Janez Rudelj na 1 leto, Ignacij Jevševar pa na 7 mesecov težke ječe.

Izpred sodišča. Kazenske obravnave pri tukajnjem deželnem sodišču: 1) Janez Koder, koder v Kotredetu, je dne 26. grudna 1903 zvečer udaril pred svojo hišo Miha Prašnikarja s sekiro po desnih nadlaktih, in sicer, kakor se zagovarja, zaradi tega, ker je Prašnikar razbijal po večnih durih in razbil 6 šip. Koder je bil obsojen na 4 meseca poostrene ječe. 2) Emitija Hočevar, rojena v Trstu, in Ana Zupan iz Postojne, obe natakarici v Ljubljani, sta dne 28. cuča v Pernetovi prodažalnici v Židovskih ulicah izmaknili par črevjev. Hočevar, ki je bila nekajko pijana, je medtem, ko je imel Perne opravila z nekim kupcem, izvršila tatvino, ukradene črevje pa urno pomašila v ročno torbico Ane Zupan, nakar sta odšli. Hočevar je bila obsojena na 6 tednov ječe, tovarišica pa oproščena. 3.) Marka Biondič iz Brloga, okraj Otočac, delavec v Bohinjski Bistrici, je v nedeljo 17. prosinca t. l. v Grobotkovki gostilni naletel na delavca Nikolaja Rajčiča, ki je imel nanj jezo. Brez vsekoga povoda se ga je hotel lotiti in venomer preklinjal. Teden kasneje ga je zopet dobil v ravno tej gostilni, potegnil štet, ga zaviti proti Rajčiču, grozeč mu, da ga mora zaklati. Gotovo bi bil prišel do napada, da niso posredovali drugi. Biondič, ki se zagovarja s popolno pijanostjo, je bil obsojen na 2 meseca težke ječe, nato se pa iztrira iz Avstrije. 4.) Lovrenc Trobec, bajtarja sin iz Loga, in Anton Železnik, posetnika sin iz Zaplane, sta se od tegnila vojaški dožnosti, ker sta pred naborno stavo odpotovali v Ameriko in se tam delj časa mudila. Trobec je bil obsojen na 5 dni, Železnik pa na 8 dni strogega zapora in vsak še na 10 K denarne globe. 5.) Sodišče je oprostilo Rožalijo Kosmač iz Otočca, kuharico v Ljubljani, hudodelstva tatvine, ker se ji ni moglo dokazati, da je res hotela izmakniti iz zaklenjene sobe Ane Mikl desetak in denarni mošnjiček.

Vojnaški nabor. Na danšnji vojaški nabor je prišlo 175 fantov iz ljubljanske okolice in jih je bilo 65 potrjenih v vojake.

V sled zastrupljenja krvi umrli. Posetnikov sin Anton Miklar, 14 let star, stanuječ v Dobrunjah št. 70, se je včeraj popoldne pri kidanju gnoja zbedel na trnu v nogu, katera mu je začela takoj otekat. Propeljali so ga v deželno bolnico, kjer je ponoco za zastrupljenjem kvi umrl.

Nogo zlomila. Marija Gasperlin, posetnikova hči iz Senčurja pri Kranju se je peljala dne 10. t. m. popoldne iz Preddvora domov. Med potjo se je konj splašil in zadel z vozom ob brzjavni drogi, vsled česar se je voz prevrnil in je Marija Gasperlin padla z voza in si zlomila desno nogo pod kolenom.

Nepošten vajenec. Črevljarski vajenec M. B. je ukral včeraj zjutraj ženi črevljarskega mojstra M. Z. bankovec za 20 K in ga skril v klet pod desko.

Zlobnost. Klavničnemu nadzorniku Pavlu Skaletu je v noči od 10. na 11. t. m. neki zlobnež pokljal pet kokoši in jih pustil na mestu ležati.

Šampanjec ukraden. Natakarici Jožefi Schmidtovi v Židovskih ulicah št. 6 so bile iz zaklenejene čumnote ukradene tri steklene šampanje.

Hranilnična knjižica izgubljena. Hišina Antonija Tomšiča, stanujoča Pred Škofijo št. 6, je izgubila danes dopoldne nekej v mestu hranilnično knjižico na ime Jožeta Gasbade, služkinje v Kranju, z vlogo 100 kron.

Delavsko gibanje. Včeraj se je peljalo skozi Ljubljano 360 laških delavcev na Dunaj in v Budimpešto. — V Hrastico k zgradbi železnice se je odpeljalo včeraj 40 delavcev. — Na Westfalsko se je odpeljalo včeraj 64 delavcev. — V Ameriko se je odpeljalo včeraj po noči z južnega kolodvora 58 izseljencev. — Iz Amerike se je pripeljalo včeraj 26 oseb v Ljubljano.

Hrvatske novice. — Afera na italijanskem parniku v Kotoru. Za Kotor velja naredba, da morajo orožniki preiskati vse ladje, ki odpeljujejo v inozemstvo, da revidirajo potne liste. Dne 7. t. m. je hotel odpluti iz kotorskega pristanišča parnik »Molfetta« italijanske družbe Puglia, ki prevaža izseljence. Kapitan ni pustil orožnikom na ladjo ter je razgrnil po stopnicah italijansko zastavo. Oražniki so naperili puške, nakar še je kapitan naredil prost pot. Ta afera se sedaj rešuje diplomatskim potom ter sta tudi ministra Tittoni in Goluchovski o njej razpravljala v Opatiji. — Zaradi ponavljajočih se obtoženih 8 posetnikov iz Virja. — Morsko plovilo iz severa je ustrelil v morju pri Rožancu častnik Pankraz. Ptica se zove »Urinator arcticus« ter živi le ob sibirskem nabrežju, odkoder je zašla v Jadransko morje.

Razpravljala v Opatiji. — Zaradi ponavljajočih se obtoženih 8 posetnikov iz Virja. — Morsko plovilo iz severa je ustrelil v morju pri Rožancu častnik Pankraz. Ptica se zove »Urinator arcticus« ter živi le ob sibirskem nabrežju, odkoder je zašla v Jadransko morje.

Majnovejše novice. — Slep par. V Brucku na Muri je tovarnar Camerdiner slepar na ta način, da mu je 150 kmetov, ki so mu bili dolžni manjše zneske, podpisalo menice, ki jih je slepar potem ponaredil na visoke svote. Pasiva baje značajo 1,600.000 K. Dela vrsta trdnih kmetov je uniščenih. Slep par je zaprli.

Neednaka poroka. V Berolinu se je poročil princ dr. Hugo Friderik Hohenlohe-Ohringen z vnučkinjo nekega ravnatelja cirkusa. Žena je vdova ter se piše Freyseben. Princ je pri poroki prevzel ime Hermersberg.

Predbojevalka za žensko empatijo. E. Scharf se je v Berolinu ustrelila.

Tožba z Vatikanom. Lani je umrl v Rimu konzistorialni svetnik Jos. Hlebaško iz templinske županije ter zapustil Vatikanu 900.000 K, svojim sorodnikom pa le 10.000 K. Sorodniki so vložili tožbo na razveljavljanje poroke, in Vatikan, ki najbrž nima mirne vesti, je brž ponudil »velikodušno« 200.000 kron, aka tožbo opuste. Sorodniki pa se niso dali pregovoriti in se te dni izredno razsodba.

Ljubljanska žalojava. V Sobotki je ustrelil dijak A. Dada svojo ljubico Katarino Lugomersky, potem pa še sebe, ker njima starši niso dovolili poročiti se.

Potres so čutili 11. t. m. po južnem Ogrskem. V Szatmaru so padali dimniki s hiš, bližu kolo dvora se je razpolila zemlja za 2 metra.

Italijanske demonstracije. Na Malem Lošinju so priredili Italijani iredentične demonstracije povodom umeščanja novega župnika, ki je Hrvat. Demonstrantje so napadli tudi goste, ki so grajali demonstracije. Demonstrantje so vplili: »Evviva l'Istra italiana!«

Kralj brez svoje volje. Španski kralj Alfonz se je hotel odpeljati k pogrebu svoje stare matere, bivše kraljice Izabele, v Pariz, toda ministarski predsednik mu tega ni dovolil.

Posledica celibata. Na dežki v dekliški šoli v 20. dunajskem okraju (Treustrasse 58) je do zadnjih počitnic poučeval veronauk duhovnik Franz Niederquell. Z deklicami pa je počenjal javno v šoli nemoralnosti, da, še celo med uro, ki jo je imel pri dečkih, ga je premagala pohota ter je z raznimi pretezami vabil deklice v sobo ter jih zlorabil tako, da so labko dečki videli. Krščansko-socialni starši pri zadetih otrok so sicer zvedeli za duhovnikove svinjarije, a molčali so, dokler ni neki učenec naznal učitelju, kaj počenja katehet. Konzistorij je brž postal »sobrata« na neko faro na deželo, a sedaj, ko je preiskava potrdila njegove svinjarije ter so ga hoteli zapreti, je izginil tuk. Najbrž je skrit pri kakem vrednem sobraru. Preiskava pa je tudi dognala, da je ta svinjarski celibatar celo pruski podanik, in vendar ga je okrajni šolski svet nastavil za učitelja. Razpostala se je sicer za njim tiralica, toda došla ga ne bo.

Srečno mesto. Nedavno v Frankobrodu umrli član avstrijske gosposke zbornice, baron Liebieg, je zapustil svojemu rojstnemu mestu, Libercu na Češkem, en milijon za preskrbovovanje ubožcev, svojo bogato zbirko slik, ki se tudi ceni na 1 milijon, 600.000 K za vzdrž

